

PROF. DR HAB. STANISŁAW TOKARSKI

Prof. Emeritus UJ i PAN, od wielu lat współpracuje z Uniwersytetem SWPS. Prof. zwyczajny od roku 2001, dr hab. Instytucie Filozofii i Socjologii PAN -1993, doktorat IFiS UW-1978.

Absolwent 2 wydziałów UW – mgr orientalistyki (1965) i mgr filozofii (1972). Absolwent lingwistyki stosowanej UW (1964-1968). Studia Doktoranckie IFiS UW 1972-1975.

Znajomość języków: angielski, francuski, rosyjski, hindi, urdu, sanskryt, łacina.

Zatrudnienie: W latach 1978-2014 wicedyrektor w Zakładzie Krajów Pozaeuropejskich PAN (dziś IKŚiO), a potem kierownik zespołu w tym Zakładzie; także kierownik Zakładu Azji Wschodniej i Południowej – WSMiP Uniwersytet Jagielloński; oraz kierownik Zakładu Socjologii Sportu AWF Warszawa w latach 2000-2004.

Zainteresowania: Tradycja i nowoczesność Indii – kultura, polityka, religia, społeczeństwo. Problematyka dialogu cywilizacji w perspektywie globalnej. Praktyki ruchowe i medytacje Azji: *wu-shu, budo, lama kung-fu, kendo, kalarippayat, tao, joga*. Euroamerykańskie recepcje tradycji Orientu.

Współpraca międzynarodowa: Rozwinęła się od roku 1988 w Pradze, po międzykontynentalnej konferencji poświęconej pierwszemu prezydentowi Indii S.Radhakrishnanowi i premierowi J. Nehru, związanej z Republiką Indii i ideologią jej niepodległości. (stąd udział w zbiorze: *J. Nehru. As East European Scholars See Him*, Delhi 1989-Panchasheel Publ.). Wiele razy przebywał w Indiach oraz innych krajach azjatyckich.

W oryginalnej formule „wędrownego *visiting scholar*” korzystał ze stypendium Indian Council for Cultural Relation ufundowanego w porozumieniu z indyjskim Foreign Office w roku 2004, co umożliwiło udział w kilkunastu debatach akademickich z udziałem dziekanów i rektorów uczelni indyjskich, wizyty uniwersyteckie w Delhi, Agrze, Benaresie, Bangalore (nieraz kończone bankietami na cześć indologa z egzotycznej Polski). Dzięki rzadko organizowanym indywidualnym zaproszeniom do domów przywódców Indii (np. Secretary of State-druga osoba w państwie) poznał ważne koncepcje wybitnych ekspertów rządowych. Podczas

takich kameralnych dyskusji zrodziła się idea programu międzynarodowych badań EU-Indie, z koordynacyjnym udziałem Polski.

Niestety, w naszym kraju nie doceniono tej inicjatywy i pomysł został zrealizowany częściowo dopiero wiele lat później w Instytucie Stosunków Międzynarodowych UW (pod kierunkiem prof. E. Halizaka i dr J. Zajączkowskiego). Debaty i spotkania w Indiach zaowocowały także wieloma innymi inicjatywami oraz partycypacją w kilkunastu europejsko-indyjskich konferencjach, w tym odbywających się w również w Warszawie z udziałem wielu wybitnych badaczy z Indii.

Granty związane z dialogiem cywilizacji:

Uczestniczył w wielu grantach badawczych dotyczących tych problemów i współorganizował je. Najszerszym z nich projekt badawczy "Transformacje Azji Centralnej" realizowany w wymiarze konferencyjnym i wydawniczym. Usytuowany w Instytucie Badań Wschodnich INP UW dotyczył przemianom krajów postsowieckiej Azji Środkowej analizowanych we współpracy terenowej z wybitnymi ekspertami w regionach pozaeuropejskich. Poza konferencjami i spotkaniami w siedzibie Prezydenta RP z uczonymi i Prezydentami Kazachstanu, Kirgistanu, Tadżykistanu, Uzbekistanu, przyniósł w latach 1999-2004 pięć tomów obszernych prac zbiorowych z publikacjami polskimi i azjatyckimi, poprzedzonymi debatami metodologicznymi w różnych uwarunkowaniach.

Inny aspekt zainteresowań badawczych zrodził się podczas stażu akademickiego w Edynburgu (1969) oraz grantu w Oksfordzie (1984). Dotyczyły one migracji, kontrkultur Orientu i tradycyjnych pozaeuropejskich filozofii. Zaowocowały one serią artykułów i książką *Orient i kontrkultury*. Z kolei, opisane w dwóch pracach książkowych recepcje azjatyckich praktyk ruchowych wiązały się ze stażami stypendialnymi (CRNS 1987 i 1989) w międzykulturowej w założeniu paryskiej Ecole des Hautes Etudes en Sciences Sociales (Paris). Owocne były także granty w USA w latach 90 (związane z wykładami, kwerendami i debatami w międzyuczelnianym centrum doktoranckim University of Chicago, którego twórcą był Mircea Eliade oraz w Harvard University (Centre for World Religions).

Kwestie dialogu między cywilizacjami były w centrum spotkań i konfrontacji kulturowych, wykładów, debat i grantów Bruksela-Louvain (2000) i na stażu w Royal Academy of Stockholm w Szwecji (Upsala, Sztokholm 2001). Owocem są prace książkowe i redakcje prac zbiorowych w ramach PAN, a także udział w w kilkudziesięciu konferencjach międzynarodowych.

Ważniejsze publikacje:

Autor 10 książek i ponad 100 artykułów, redaktor 3 prac zbiorowych, także tłumacz różnych tekstów naukowych.

Monografie: Indie XXI wieku (2016, współautor S. Bhutani), *Nowoczesne Indie* (PAN 2007), *Eliade i Orient* (Ossolineum PAN, Wrocław 1983), *Wędrówka Bogów* (PAN 1996), *Orient i kontrkultury* (Wiedza Powszechna, Warszawa 1984), *Budo. Japońskie sztuki walki* (Szczecin 1988, współautor W. Sikorski), *Ruchowe formy filozofii Wschodu* (Szczecin 1989), *Jogini i wspólnoty. Nowoczesna recepcja hinduizmu* (Ossolineum PAN 1987), *Szkoła Chicago. Spór o dialog międzykulturowy* (ZKP PAN, Warszawa 2001)).

Red. naukowa prac zbiorowych: Filozofie dialogu w konfrontacjach kultur (ZKP PAN, Wwa 1996)

Metamorfozy recepcji. Kraje pozaeuropejskie w polskich środkach przekazu (ZKP PAN, Wwa 1996)

Kraje pozaeuropejskie w konfrontacjach kultur. Spotkania, konflikty, dialogi (ZKP PAN, Łódź 1997)

Tłumaczenia prac naukowych – m.in. M. Eliadego Historia wierzeń religijnych (PAX-VERITAS, t.1-3), *Luzbetaka Kościół i kultury*, *Ise Masquelier Encyklopedia Indii*. W przygotowaniu studia o epopiejach *Mahabharata*, *Ramajana* i *Tirrukural*.